

Naročnina listu:

Celo leto . . . K 50—
Pol leta 26—
Četrť leta 13—

Zunaj Jugoslavije:

Celo leto 66.—

Posamezne številke
na štiri straneh 60 v.

Uredništvo i. upravništvo:
Maribor, Koroška ulica
št. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznanila
se računajo po K 1.80
od enoredne petičvrste
pri večkratnih oznanilih
— popust. —

„Straža“ izhaja v pon-
deljek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se mora
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne.

91. številka.

Maribor, dne 18. avgusta 1920.

Letnik XII.

Temne moči na delu.

Ako človek opaža naše javno življenje, zadene na celo vrsto nedoumljivih ugank. Marsikdo je že rekel: kako bi vendar lahko bilo lep pri nas v Jugoslaviji! Kar je za vsakdanje življenje najpotrebnejše, živež, ga imamo dovolj, četudi ne vselej in povsod v izobilju. Posledice dolgotrajne vojne nam seveda ne prizanašajo, a drugod so še hujše, mi smo vendar na strani „zmagovalcev“ in vojna bremena pač morajo čutiti še bolj — „premagani.“ Naš ideal: sloboda, ujedinjenje, lastna država, je dosežen. Ze vz pričo tega bi morali rade volje vzeti na sebe razne težave, ki so ob tako velikih preobratih neizogibne pa bi jih z delavnimi rokami, z bistrim duhom in dobro voljo tudi lahko premagali. Zakaj ni med nami tako, kakor bi moralo biti in bi lahko bilo? Kje je vendar zadnji realen vzrok, da ni tako?

Kje je vzrok, da so naši „zavezniki“ napram nam tako hladni, celo sovražni, dočim je Nemška Avstrija in Madžarija v veliki milosti? Še pred kratkim je zavezniški svet s studom in ogorčenjem proklinjal „nemško kulturo“, sedaj smo naenkrat v njegovih očeh mi neotesani barbari, Nemci pa uživajo vse simpatije kot visoko civiliziran narod. Kaj smo storili žalega Italiji, da nas koj od početka naše osamosvojitve tako strupeno sovraži in zaničuje ter našemu izmučenemu narodu ne privošči tega, kar je njej in vsem narodom najdražje?

L. 1919 se je sešla v nekem inozemskem mestu večja družba naših odličnih mož, med njimi ugledni politiki, pisatelji in učenjaki raznih struj političnega mišljenja. V razgovor je prišlo tudi vprašanje, kaj je vendar zadnji vzrok, da nam je Italija tako sovražna. Neki odlični Hrvat svetovne izobrazbe, ki mu nihče ne bi mogel odrekati „naprednosti“, je rekel: zadnji in skrivni vzrok je — prostozidarska loža. Nihče mu ni ugovorjal, vsi so pritrdili. Da, tu je ključ, ki nam razreši vse uganke našega znotranjega in zunanjega naravnost obupnega položaja. Vodilne štrene svetovne prostozidarske lože pa ima v rokah židovstvo. To prostozidarsko židovstvo se je zaklelo proti naši državi ter dela zistematično na njeno vničenje. Glavno moč ima loža v Parizu in v Rimu. Tako je umljivo mrzlo razmerje oficijelne Francije do nas ves čas mirovne konference. Francosko framazonstvo hoče pokriti znotranjo gnilobo svojega

režima z zunanjimi uspehi. To je doseglo v zmagi proti Nemčiji, proti kateri ne pozna nobenih obzirov, dočim je proti avstrijskim Nemcem zelo milostno, da si to nemstvo ni za las boljše od berlinskega. V Italiji je ložin režim še bolj dogospodaril. Da ne spozna znotranje gnilobe svojih mogotcev, treba italijanskemu ljudstvu zamazati oči z velikimi „zmagami“ in z „uspehi“ na zunaj. Razširiti treba „novo Italijo“ do Save, naši premogovniki, šume, naravne krasote Gorenjske naj zamašijo velikanske luknje, ki jih je italijanska loža napravila v svojem gospodarstvu. Jugoslavijo treba uničiti, zatorej italijansko framazonstvo nastopa dosledno sovražno proti nam tudi tam, kjer italijanski interesi ne pridejo naravnost v poštev. Kako je prišla Avstrija naenkrat v milost pri Italiji in ententi? Avstrijsko zunanjo politiko vodi iz za poloma jud dr. Renner, ki je tudi zastopal Avstrijo pri sklepanju mirovne pogodbe in romal že večkrat v Pariz. Jud judu, framazon framazonu ne bo izkopal oči. In požidovljeno dunajsko časopisje še sedaj v svetovnem Izraelu vživa oni ugled, ki ga je imelo pred vojno. Na Madžarskem je istotako imela požidovljena loža veliko besedo, zato se framazonška Italija tako toplo zavzema za framazonško-židovsko Madžarijo.

Pa kako hinavsko znajo prikrivati svojo pravo barvo! Pomenljiva je v tem oziru izjava italijanskega zunanjega ministra Sforza v poslanski zbornici 6. avgusta — držimo se poročila „Slov. Naroda“ št. 181 dne 11. avg. t. l. — da vev vse, kar je v Belgradu in Ljubljani naprednega in zdravega, da je hotel in delal Rim za ono, kar je bila tudi njihova največja želja: za uničenje avstro-ogrške monarhije. Ta izjava torej namiguje na neko duševno vez v mišljenju med Belgradom, Ljubljano in Rimom. Iz trte je Sforza ni izvil. Uničenje avstro-ogrške monarhije bi naj bila skupna osrednja točka te duševne vezi v mišljenju „vsiega naprednega in zdravega.“ Kakor večkrat, tudi tukaj frazerstvo zakriva ravno nasprotno. Italiji je bilo le na tem, da odtrga od avstro-ogrške monarhije to, kar je prijalo njenemu svetemu egoizmu, pred vsem jugoslovenske dežele, drugače pa dosledno deluje na ohranitev in okrepitev Avstrije in Madžarije. Uničenje avstro-ogrške monarhije je le plašč, pod katerim

se skriva nekaj drugo: uničenje naše države. Vsled tega pa tudi ona duševna vez v mišljenju med Belgradom, Ljubljano (dostaviti bi še bil Zagreb) in Rimom dobiva čisto drugo lice. Sedaj nam postaja umljivo, zakaj so naši demokratje naenkrat zagnali tako strašno gonjo proti krščansko mislečim sodržavljanom kot pobožnim avstrijakantom in tajnim pristašem Habsburžanov. Stara je ta metoda; kdor sam krade, kriči najbolj zoper tatove. L. 1918 ni bilo v Sloveniji večjega moža, kakor škof Jeglič in dr. Korošec. S kakim triumfom je v Ljubljani slovensko ženstvo sprejelo dr. Korošca in mu izročilo podpise majniške deklaracije! Glavni prerok naprednih demokratov dr. Zerjav je bil takrat najintimnejši prijatelj dr. Korošca. Sedaj pa majniško deklaracijo proglašajo za največjo pregreho dr. Korošca in vse njegovo prizadevanje za Jugoslavijo proglašajo za hinavstvo. V Belgradu ga črniijo kot rimskega popa, doma na Slovenskem pa ščuvajo ljudi, da je dr. Korošec „prodal“ Slovence Srbom. Za tako gonjo mora nekaj tičati. V Italiji vedo, da ti „napredni in zdravi“ elementi delajo na propast Jugoslavije. Seveda, širje „demokratske“ vrste delajo to nevede, prave cilje poznajo le nekateri popolnoma pravoverni in zanesljivi apostoli lože. Narisali so prav črnega hudiča na steno — klerikalizem. Prazne fraze imajo danes uprav magično moč, kjer šepa logika. Pod krinko klerikalizma hočejo zatreti vsak sled krščanstva in s tem podreti pravno moč ljudstva, ki je vredna več kot kanoni. V ljudstvu se pripravlja sirovo boljševisko razpoloženje. Mnogi naši inteligentje, ki sede po uradih, v šolah in v vojašnicah, so v svoji znotranjosti že boljševiski, da si se še morda sami ne zavedajo tega. Pri toliki draginji tiska bi pričakovali, da se bo pisava našega časopisja osredotočila le na pozitivno delo in obravnavala le v prid svojim čitatelem pereča vprašanja sedanjega časa. Nasprotno, svoje predale polnijo z divjimi izbruhi proti vsemu, kar je krščansko. Ni jim prav nobena dogma, nobena cerkvena inštitucija, ne zakramenti, ne moralni zakoni, ne papeštvo, ne sv. pismo, ne Kristus, niti sama ideja božja. Vse je treba temeljito oblatiti in ljudem pristuditi, ker tako hoče svetovna židovska loža, „Mariborski Delavec“ polni že cele tedne svoje predale s članki, pri katerih človek ne ve, ali nadvladuje zloba ali neumnost in vse to zajema iz nemških protestantovskih in židovskih pamfletov, ki so zagledala svet že pred dobrimi 50 leti.

LISTEK.

Brat Narodni!

Spomini orlovske mladosti.

(Dalje.)

Toda vseh teh sladkosti nisem mogel golgo vživati brez primesi grenkih kapelj. Zlasti dvojje reči mi je hodilo na pot in mi delalo nadlogo.

Prvič nisem mogel ob nedeljah več v kongregacijo, ko sem zahajal domov. Pa ne mislim reči, da shodov nisem mogel pogrešati. Naj mi kdo pripiše kakor hoče, resnica pa je, da se mi je sčasoma teden-ski shod zazdel preveč. Ne vem, kakšna vrsta posvećenosti me je bila obšla, da sem včasih tako brez vsakih očitkov vesti izostal.

Toda neljubo mi je bilo, da so me tovariši kongreganisti neprestano opominjali. Nekaj teh opominov je bilo naročenih, torej so bili prav očetovski. Drugi — bratski — so se porodili v dobrih srcih tovarišev samih, ki so se pohujševali nad mojim pohajkovanjem. Dobričine niso vedeli, kako sem se bil zagrizel v svojega Orla.

Pri nekih volitvah so me v moji odsotnosti izvolili za prvega asistenta. Takrat je postal načelnik moj Grča. Toda slabo sem mu asistirala. K večjemu se je zgodilo enkrat ali dvakrat, drugače je bila na mojem mestu vedno — luknja oziroma pika!

Nekoč je voditelj že s precejšnjo nevoľjo vprašal, kje vendar hodim. Rekli so mu, da še vedno zahajam med Orle. Tedaj mu je bilo te barantije zadošči — trpko je pripomnil: Naj ga pa Orli zveličajo! — in križ čez moje grešno ime! Tako so mi post factum povedali tovariši. Nič dobro se mi ni zdelo, toda nisem se ojnaučil, da bi se šel izgovarjat.

Zavedal sem se pa tudi, da me Orli ne bodo zveličali, če me kaj drugega ne bo. Tako blizu nebes moji ptiči še niso frčali. Da bi se ne izpostavil

toliki nevarnosti, zapraviti zveličanje, sem od takrat doma zahajal k mesečnim shodom fantovske družbe. Sprejeli so me še precej radi — kot gosta iz bele Ljubljane. Da pa sem bil v Ljubljani na cesti postavljen jim do danes nisem povedal.

Druga moja grenkost je izvirala iz dejstva, da je vse naše orlovsko „gibanje“ mnogim našim faranom prav malo ugajalo. Takim ljudem smo rekli „nergač“. Ta častljiv izraz je zrastel na Krekoven zelniku. Mi smo ga z navdušenjem pobrali in z vsemi nijansami raznih širših in ožjih pomenov presadili na domačo njivo. Seve smo bili prepričani, da nam je treba le še malo pognati kvišku, pa dosežemo Kreka.

Ali nergačev zato ni hotelo biti nič manj. Celo taki ljudje obojega spola so bili zvesti njihovi pristaši, o katerih sem imel drugače utemeljeno sodbo, da so dobri kristjani in goreči narodnjaki. Ta okoliščina me je silno pekla. Saj nikakor nisem mogel razumeti, da je mogoče na Orlovstvu najti kaj grajevrednega. Toda drugi so našli marsikaj.

Očetje so na primer rekli: Naši fantje že med tednom dosti telovadijo. V nedeljo naj telovadi študent, ki drugače celi teden roke križem drži!

Zoper ta predsodek sem se moral neprestano bojevati. Tudi nekateri fantje so mi izvrstno pomagali. Vendar kakih posebno tehtnih protidokazov vsi skupaj nismo imeli. Tako se je zgodilo, da nam omenjeni predsodek ni odbil nobenega fanta, še manj jih je naš protidokaz pridobil. Ostalo je pri tem, da so prišli k nam pač taki, ki so imeli veselje, in so telovadili tudi utrujeni. Kdor ni imel veselja do telovadbe, tudi še tako spočit ni prišel blizu.

Se bolj so očetje tožili, da fantov ni pravi čas domov. Stari da morajo zvečer sami opravljati živino in druge domače posle dejati v red. Le redki so bili, ki so se odkritosrečno spomnili, da tudi poprej fantov ni bilo ob zaželenem času doma. Če niso hodili k telovadbi, so zahajali kam drugam, da doma nitri niso vedeli kam.

Taki odkritosrečni so precej koristili naši stvari, ker so tolažili druge in krhali ostrino njihovih očitaj.

Zgodilo se je pa včasih, da so fantje gredoč od telovadbe zavili v kako gostilno in notri presedeli morda cel večer. Pa so nas spet kregali „nergači“. V gostilno jih navajate! — Toda tega očitka si res nisem gnal k sreči. Moj Bog, če bi fantje poprej ne znali v gostilno, ne uganem, kako bi jih Orel naučil te poti! Krivda bi morala pasti na stariše same, zlasti na očete. Morda niso fantov ravno navadili hoditi v gostilno, toda odvadili jih pa tudi niso! Torej, kdo naj reče: Mea culpa?

Ali pa morda zahtevate, da Orel popravi, kar je bilo zanemarjenega! Da, po svojih močeh rad storim. Ampak čudežev ne zna delati, zato ni mogoče pričakovati, da bi postal vsak fant, ko je enkrat med Orli, od danes do jutri vzoren.

Tako sem tolažil sebe in druge.

Pri tej prilležitosti se mi zdi vredno napraviti nekoliko refleksije. V prej omenjeni okoliščini je namreč skrit ključ, ki je v stanu pojasniti marsikako nesporazumljenje.

Iz marsikakšnega kraja sem slišal teku let: Pri nas bi prav lahko uspeval Orel, pa ga „gospod“ noče. Morda je sledil še dostavek: Čudno! Duhovnik pa se brani katoliške organizacije!

Res bi človek kar vskipel zoper takega — nergača v duhovniški suknji! Toda počakajmo, morda ima pa obsojenec kak razlogo za svoje ravnanje!

Ima jih, pa še krepke! Pred leti so že ustanovili Orlo. Zapisali so vse, ki so se javili. Torej vsi! Zakaj pa ne bi malo izbirali? Zato, ker bi nastalo že prvi dan več nego dva para zamer in kaj se, to pravi, ve tisti, ki je imel kedaj opraviti z organizacijami. Torej le vse! Če danes še ne, spadajo med Orle, se bodo že polagoma prenaresili. Moč organizacije jih bo prestvarila!

(Dalje prihodnjic.)

Delati domači razdor, ometati z blatom vsako pozitivno moralno idejo, pristuditi vsako stvarno delo, to je najboljšo sredstvo za propast domovine. Tu so temne moči na delu.

In naš ugled na zunaj! V Franciji so nam bili se najbolj naklonjeni oni krogi, ki stoje na krščanskem stališču. In sedaj naše podivjano naprednjaštvo na Bledu, tem svetovnem letovišču, na surov način napade Francoze, ki so se udeležili orlovskega tabora, in to so bili ugledni možje iz Pariza. Ali mislite s tem dvigniti naš ugled na zunaj, da bodete tujce obmetavali s kamenjem in polivali z gnojnico samo radi tega, ker imajo svoje prepričanje, ki se ne ujema z vašim!

Ali mislite v teh podivjanih časih dvigniti javno moralo s tem, da sramotite vse versko-moralne ideale in zakone? Vi sejete, a sirovi boljševizem bo žel.

Naša jugoslovenska zgodovina nam daje resen opomin. Tolikokrat so se na Balkanu porodili lepi zametki močne in enotne države, ki so vzbujali najboljše upe, a kmalu je zopet vse propadlo največ vsled notranjega razsula, povzročenega po zunanjih vplivih (Carigrad, Benetke, Ogrsko). Prav taki žalostni pojavi se pojavljajo sedaj. Roko v roki gresta loža in komunistična internacionala, ker obojno vodijo židje ter sistematično rušita moralne temelje v ljudstvu, sejata nezadovoljstvo in razdor, nanašata škodo erarju, kjer le moreta, s sabotažo, tatvino in brezdeljem. Sekundirajo jima kapitalisti, ta organizirana četa oderuhov in vojnih dobičkarjev, ki svoje nečedne posle zakrivajo s tem, da ljudstvu stavijo pred oči strašno črno klerikalizma. Oni dvigajo cene blagu in živilom, krivi so pa vsega farji. Zdi se, da si gotovi krogi hočejo žepo napolniti, dokler se ladja ne potopi. Kapitalizem je zopet koncentriran v židovstvu in njega zadnje niti zopet segajo v ložo.

Celjska „Nova doba“ je v letošnji 10. številki 22. januarja objavila uvodnik „Naš cilj.“ Pričakovali bi da bo ta „naš cilj“ obstajal v konsolidaciji naše države in v povzdigi intelektualne, moralne in materialne kulture ter obče blaginje. A ne; ta cilj je največ v tem, da se narod otrese „klerikalnega jarma“, to se pravi, razkristjaniti treba ljudstvo. Isti članek udriha po „zakrknjenih rimskih internacionalcih.“ Če bi mi stvar obrnili in rekli „zakrknjeni svobodni miselniki internacionalizem“, bi bili seveda zopet sirovi, krivični, zagrešili bi se zoper krščansko ljubezen, v njih ustih so seveda taki častni nazivi izraz najfinejše in najnaprednejše olike, čiste ljubezni in pravičnosti.

Ali morete tajiti, da „svobodomiselnost“ ni internacionalna? Če nam, ki verujemo v Boga in v Kristusove postave, očitate črni internacionalizem vam glasno povemo, da je po krščanskem svetovnem naziranju ljubezen do domovine sveta in resna moralna dolžnost. Če pa odstranite metafiziko moralnih zakonov, kaj vam ostane? Individualni egoizem z nizkotnimi človeškimi strastmi brez vsakega regulativa. Ako nam očitate internacionalizem rimskega papeštva, vedite, da ta „internationalizem“ obstaja prav v tem, da imajo v katolicizmu enako pravico do obstoja in razvoja vsi narodi, tudi naš. In če bi se najvišja cerkvena oblast, osredotočena v rimskem papeštvu, spozabila tako daleč, da bi stopila v službo n. pr. italijanskega imperializma ter nasprotovala političnim pravicam naše domovine in države, ji v tem ne bomo sledili, temveč se bomo ravnali po Kristusovi postavi: „Na stolici Mojzesevi sedijo, karkoli vas učijo (v versko-nravnem področju), tega se držite, po njih delih se pa ne ravnajte. Čisto pol. zadeve sploh ne spadajo v področje cerkve oblasti. To je naše stališče, vi pa s svojim razdiravnim delom stojite vede ali nevede v službi tiste tajne svetovne sile — lože, ki si je izrecno napisala na prapor — ugonobitev naše države, ujedinjenja in narodne slobode. Fanatizirani po tej temni sili, teptate sami od vas toli proslavljeno narodnosno načelo ter pobijate s kolom lastne brate po krvi in jeziku samo radi tega, ker verujejo v Boga in njegov moralni zakon, ki je podlaga vsaki državi, ker stoji pisano: Blagor ljudstvu, kateremu je gospod njegov Bog.

Politični pregled.

Jugoslavija.

V Beogradu so vendar enkrat rešili in zaključili vladno krizo. Vsi ministri ostanejo na svojih mestih kakor so bili dosedaj pod Vesničem, spremembi ste le dve: mesto notranjega ministra Davidoviča bo zavezal v novi vladi Milorad Draškovič, ministra za konstituantno Protiča pa zamenja radikalec doktor Mušički. Novi kabinet je zaprisegel danes regentu.

V Beogradu se mudi čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš, ki je imel politične porazgovore z našimi ministri, regentom in časnikarji. Iz Beograda odpočuje dr. Beneš v Bukarešto.

Italija.

Iz Reke, javljajo, da so na neki skupščini ob navzočnosti 10.000 ljudi proglasili neodvisnost mesta Reke.

Rusija—Poljska.

LDU. Varšava, 14. avgusta. (Presbiro.) Poljski parlamentarji so se 12. t. m. povrnili s fronte. Sporazumeli so se z zastopniki sovjetske vlade glede sestanka delegatov v svrhu pogajanj za premirje in mir v Minsku. Poljsko delegacijo tvorijo državni podtajnik Dombrovski in Wroklewski ter zastopniki parlamenta in generalnega štaba. Delegacije so prekorale fronto dne 14. t. m. zjutraj. Časnikarjem je pristop dovoljen.

Poljsko mirovno odposlanstvo je že dospelo v Minsk.

Bitka za Varšavo je v polnem teku. Ruske čete so dosegle skoro povsod periferijo mesta. Poljaki branijo z armado prostovoljcev le še s težavo prehod čez Vislo pri Varšavi.

Rdeča armada ni v prodiranju samo krog Varšave, ampak je vrgla poljsko fronto na črto Kutno—Ivangorod. Pri Valušinu so prišli Rusi Poljakom, ki stoje južno od Buga, za hrbet. Poljaki ne morejo več držati črte ob Bugu.

General Vrangl je po pariških poročilih po osem dnevi bitki porazil 13. rusko armado, ki je sedaj v nerednem pobegu. Ujel je 4000 boljševikov in veliko množino vojnega materiala. General Vrangl obstreljuje luko Očakov, da bi se polastil ustja reke Dnjepra. Vranglu se bo baje pridružilo 100.000 kozakov, ker se je general sporazumel z različnimi donskimi in astrahanskimi kozakiimi hetmani.

Grška.

Po aretaciji Venizelosovih atentatorjev se je dognalo, da so zvezani s propagando, ki ima cilj: vzpostavitev Konstantina kot zopetnega kralja Grške.

V sled napada na Venizelosa je prišlo v Atenah do raznih izgredov. Razjarjena množica je zažgala pohištvo prejšnjega ministrskega predsednika Skuludisa. Voditelje opozicije so zaprli, ker jim očitajo zvezo z atentatorji.

Dnevne vesti.

† Župnik Pankracij Gregorc. Na Veliko Gospojnico je v bolnišnici Rdečega križa v Konjicah v starosti 53 let umrl č. g. Pankracij Gregorc, župnik pri Sv. Venčesu. Rojen je bil leta 1867 pri Sv. Vidu pri Ptujju in kot tretjeletnik v mašnika posvečen leta 1891. Kot kaplan je služboval na Polzeli, v Trbovljah in v Mozirju do leta 1902, ko je bil imenovan za župnika pri Sv. Venčesu! Rajni je bil zelo pobožen, učen in vzgleden duhovnik. Kjer koli je pastiroval, povsod je zapustil hvaležne opomine župljanov. Vz glednemu duhovniku svetila večna luč!

Znani g. Franc Terseglav je došel iz sibirskega ujetništva v Dubrovnik.

Dr. Korošec je podražil železnice — to je najnovejši bojni krik nasprotnikov naše stranke. Železnice so se res zopet zelo podražile, a kaj je to krivda Korošca. Je mari on kriv, da so stroji in vagoni za nič in potrebni popravila? Je njegova krivda, da je material, ki se potrebuje za popravila ne za 300 ampak za mnogo tisoč odstotkov dražji, kakor pa pred vojsko? Je njegova krivda, da znaša plača železničarja dandanes več kot 1000 % več, kot nekaj, a njegovo delo je vsaj za 200 % manj vredno? Z eno besedo: železnice morajo voziti. Ako obstanejo, ne bomo mogli izvoziti iz žitornih krajev naše letine in preskrbeti našega prebivalstva. Vsled tega bo zopet padla cena denarja in nastala še večja draginja. Železničarji morajo biti plačani, kakor zahtevajo, če ne, naredi štrajk. Material za vagoni in vozove mora biti kupljen, naj stane kar hoče, popravila morajo biti izvršena. Železnice pa ne donajajo toliko dohodkov, da bi se vzdrževale. Tam ni druge pomoči, kakor: dati mora država iz drugih blagajn ali pa povišati cene voženju. Država, oziroma finančni minister, je pa demokrat. Korošec ni minister za denar, ampak minister za železnice. Njegova skrb je, da železnice grede, finančnega ministra pa, odkod se dobi denar? Če ne da iz drugih blagajen, se morajo povišati cene voženj, druge pomoči ni.

Posledice ukinjenja demarkacijske črte na Koroškem. Odstranitev, oziroma popust glede demarkacijske črte na Koroškem povzroča dan za dnem žalostnejše posledice za nas v političnem ter gospodarskem oziru. Nemškutarski koroški agitatorji in špekulanti postajajo vsaki dan drzejši. Začeli so s svojimi drznimi pohodi celo na Slov. Stajersko, kjer kupujejo živino, jo nemoteno spravljajo v koroško A cono, od tod pa v Celovec in sploh v Avstrijo brez vsake carine. S svojo brezcarinsko kupčijo nam ne škodujejo samo finančno gospodarsko, ampak pri svojih slobodnih pohodih po našem ozemlju nam zastrupljajo naše ljudstvo z zlaganimi, avstrijsko-politično prikrojenimi lažmi kot: Drava bo meja med Avstrijo in Jugoslavijo, Maribor pride pod Avstrijo itd. Apeliramo na našo deželno vladu in na naša obmejna glavarstva, naj ne bodo slepa napram tem nemškim, nenasiljivim pijavkam in drznim hujskačem. Ako morajo plačevati naši izvozniki carino, naj jo plačujejo tudi tuji državljani, ki nas pri naši popustljivosti izrabljajo v finančnem in političnem oziru. Ako ne bo napravila tozadevno naša pokrajinska vlada in naša oblastva reda, bo treba govoriti drugače, da si zasigurno državo pred finančno izgubo in pred političnim strupom. V očigled taki nemški drznosti mora nehati vsaka obzirnost in popustljivost!

Koroški plebiscit. Ponovno pozivamo vse nasince, ki imajo glasovalno pravico, naj javijo svoj naslov Narodnemu svetu v Velikovec. Glasovalno pravico pa imajo v pasu A brez razlike spola vsi tisti, ki so bili: 1) 1. jan. 1919 stari najmanj 20 let; 2) ki so na dan 1. jan. 1919 stalno bivali v katerikoli občini pasu A in 3) ki poleg teh točk izpolnijo vsaj še enega izmed sledečih treh pogojev: a) rojeni morajo biti v pasu A ali b) stalno so morali bivati v pasu A vsaj od 1. jan. 1912 ali pa c) ki so v katerikoli občini pasu A pristojni. Isti so pogoji za glasovalno pravico v pasu B. Prijavijo naj se pa, tudi tisti, ki dvomijo, če imajo glasovalno pravico in sporoče svoj naslov z natančnimi podatki. Velikovec, 11. avg. 1920. Za Narodni svet: dr. Dolar.

Sokolska narodnost. Glasilo mariborskega obmejnega sokolstva „Delavec“ vedno trobi o narodnem monopolu Sokolov. Kako da je s tem narodnim monopolom, osobito mariborskega Sokola, smo že svoj čas priobčili v „Straži“, ko smo konstatirali, da so sokolske plesne večere v Narodnem domu v Mariboru preplavljali Nemci. Pri teh zaupno zabavnih sokolskih večerih, se je toliko nemškutarilo, da so se zgražali nekateri Sokoli sami, najbolj pa jugoslovanski častniki, ki so bili priča pobratimije mariborskih Nemcev — nemškutarjev in Sokolov. Sokolski ples v družbi z Nemci in v Narodnem domu, to je prav demokratska izvoznica z narodnim monopolom obmejnega sokolstva.

Sokoli in narodnost. Starosta Sokola v Ljutomeru, liberalni krečmar Joško Rajh je bil z dvema glasoma večine izvoljen za načelnika okr. zastopa v Ljutomeru s pomočjo sedem nemških glasov. Heil! Starosta Sokola v Selnici ob Dravi J. Zunko je bil pred vojsko in med vojsko zagrizen nemškutar, sedaj je dobil milost v očeh Rušanov, ker pomaga pobijati v Dravski dolini „klerikalnega zmaja“. Heil! Mariborski najbolj zagrizeni Nemci bodo Sokolom na čast razobesili zastave iz veselja, da Sokoli s svojim divjaškim nastopanjem (Maribor, Bled) škodujejo ugledu države ter ogrožajo njen obstoj in iz hvaležnosti, da Sokoli in Sokolice pri svojih plesih in veseljih po večini uporabljajo blaženo nemščino. Allheil!

Sokolski piškavi narodnosti obmejnega sokolstva se ne smemo čuditi. Kedo pa stoji danes v vrstah obmejnega sokolstva. Mlado liberalno učiteljstvo, uradništvo in trgovski nastavljenici, sloji, ki so bili do preobrata nemškutarskega ali pa vsaj dvomljivo narodnega prikroja. Iz te piškave narodnosti obmejnega sokolstva si pa lahko tudi razlagamo dejstvo da hodijo obmejni Sokoli po istih zgaranih, druge stranke javno izzivajočih, zasmehujočih ter surovo zmerjajočih stopinjah kot so bili vajeni nekaj kot bivši nemškutarski izzivači. Iz komaj potlačene nemškutarskega prepričanja si lahko tudi razlagamo izbruhe sokolske jeze in surovosti na orlovski tabor, ki je bruhalo iz Voglarjevega ognjenika „Delavca“.

Sokoli vedno pribijajo na desko svojega javnega dela: narodnost in kulturno delo. Narodnost obmejnega sokolstva je na trilih temeljih, ker jo podpira pobratimija z Nemci; Kulturno delo sokolstva pa obstoja v prirejanju veselja, kjer se samo kriči o narodno kulturnem delu, pa še to kričanje utone na vsaki sokolski veselici v hektolitrih popitega alkohola. Krik: Zivijo! Nazdar! in alkohol to je narodno kulturno delo obmejnega sokolstva.

Sokolska manira. „Slovenec“ poroča: V nedeljo 8. avgusta, ko so imeli Sokoli svoj sestanek na Bledu, so prišli okoli ene ure popoldne v cerkev na otoku trije Sokoli v kroju. V cerkvi so imeli čepice na glavi, vlekli so vsi trije naenkrat „zvon želja“ med glasnim smehom in govorjenjem. Po končani „po božnosti“ so cerkev s hrupom zapustili.

Prireditve Ljutomerskega Sokola. Preteklo nedeljo je priredil Ljutomerski Sokol v Ljutomeru „velikansko“ prireditve, na kateri bi naj po reklamni napovedi nastopilo 140 telovadcev. Na telovadišču pa se je v resnici pojavilo od 140 napovedanih le 24, ki so pa tako klaverno telovadili, da so jih morale oteži iz polomije Sokolice. Gledalcev javne telovadbe je bilo krog 300 od teh 10 kmetskih, ker so tudi liberalni Ljutomerski generali bojkotirali sokolsko prireditve. Cella veselica je pridobila na obisku še le zvečer pri plesu, ki je nudil po polnoči nepopisljive prizore (Kulturno delo Sokola za povzdigo javne morale.)

Razočaranje je doživel dr. Kukovec, glava državotvorne stranke, na shodu dne 15. avgusta v Celju. V mestu, ki je baje v vsej Jugoslaviji najbolj predno, v mestu, kjer ima baje dr. Kukovec najvišjega svetnega dostojanstvenika in najbednejšega trpina na konopcu, se je vkljub pozivu, da se udeleži vse javnega shoda, nabralo le malo število demokratskih stebrov, tako, da so bili nasprotniki v večini in vsega skupaj jih ni bilo toliko, da bi bila dvorana polna. Se večje razočaranje so pa doživeli poslušalci, ki so pričakovali stvarnega poročila o političnem položaju mesto tega pa slišali le nekaj brezpomembnih fraz, kakor jih deli na vatle N. D. svojim bralcem. Jasno je odseval iz govora strah pred črno internacionalo in še večji strah pred boljševizmom. Klerikalcem, ki so baje strašno trdovratni, je napovedal boj — boljševikom je pa ponujal roko v spravo. Zatrjeval je, da se edino demokratski stranki ni treba bati boljševizma. Zakaj? Ker gosp. minister za socialno skrb s svojimi naredbami boljševizem najbolj širi! Pri debati se je zelo raztogotil nad ljubljansko vladu, ki je v litve razpisala in ponujal centralizem kot edino zdravilo proti klerikalizmu. Pri resolucijah je ostalo komaj še 80 ljudi, drugi so prej odšli razsvetljeni od demokratskega solca. Za resolucije je glasovalo le v prvih vrstah nekaj pristašev — vsi drugi se niso ganili. Sprejete so pa bile resolucije seveda „soglasno“. To je neslaven konec slavnega in zmagovalnega pohoda nedemokratskega poglavarja demokratske stranke v Sloveniji.

Demokratski agitatorji na državne stroške. „Domovina“ piše, da je minister Pribičević izposloval za demokratske dijake poseben kredit, da se morejo za časa počitnice brezplačno voziti na železnice. To je vsekakor zanimivo. V času, ko je finančni minister demokrat Stojanovič ostalim nedemokratskim ministrom vzkratil sredstva za najnujnejše potrebe, je bil pa svojem strankarsko-političnemu tovarišu na uslugo za njegove čisto strankarske želje in potrebe. Pa še nekaj lepšega je prišlo pravkar na dan. Beograjski „Balkan“ priobčuje pismo z dne 9. maja 1919, naslovljeno iz notranjega ministrstva na ministra za

agrarno reformo dr. Poljaka, ki slove: „Blagovolite sprejeti prinašalca tega pisma — ameriškega proročja, ki ga je g. ministru Pribičeviću priporočil g. polkovnik Milan Pribičević. Zeli, da mu daste nekoliko navodil in obvestil o agrarni reformi. Mi ga nameravamo poslati v neki okraj kot agitatorja.“ Demokrati so si torej na državne stroške vzgajali in vzdrževali strankarske agitatorje.

„Slovenski Narod“ zoper demokratsko stranko. Kakor je znano, tiči ost neprestane ministrske krize v izvoznem vprašanju. Demokratska stranka zahteva svoboden izvoz, radikalna stranka in ž njo združene stranke zahtevajo, da gre izvoz ljudstvu potrebnih predmetov skozi središnje zadrugo in tako ukine zasebna špekulacija s temi predmeti. Danes prinašajo brzojavke vest, da so se radikali v tem oziru udali demokratom in pristali na svobodni izvoz, samo da bi prišlo do koncentracijske vlade. Danes pa prinaša „Slovenski Narod“ — glavno glasilo naše demokratske stranke dolg uvodni članek zoper svobodni izvoz in dokazuje vso škodo, ki bo iz tega sledila. Zdaj pa res ne vemo, ali je prišel ta članek v „Narod“ po nesporazumu uredništva, ali bi pa radi naredijo vtis, kakor da se niso ravno demokratije s tako strastjo borili za svobodni izvoz.

Ugotovimo, da naš članek o prekmurskih razmerah dne 11. t. m. ni v nikakoli zvezi s kakim „posredovanjem za premirje“ v Prekmurju in da nam o kakem premirju sploh ni nič znanega; zato so vsa tozadevna izvajanja „Mariborskega delavca“ brezpredmetna.

Učimo se od avstrijskih Nemcev. Ptujsko okrajno glavarstvo je poslalo magistratu v „Villach“ (Beljak) dopis v slovenskem jeziku. Ta dopis je zavrnil magistrat v Beljaku z dobesednim odgovorom: „Dem Stadtamte in Pettau SHS mit dem Bemerken zurück, dass in d.-ö. Staatsgebiete nur deutsch amtiert wird. Der Bürgermeister N. N. (ime nečitljivo). Nemaška Avstrija ne sprejema in ne rešuje slovenskih uradnih dopisov. Koliko aktov pa rešujejo naši uradi v blaženi nemščini! Kdaj bomo postali Jugoslavlani tudi po dejanjih in zavednosti na zunaj?“

Shod krščanskega delavstva v Prevaljah. V nedeljo 29. t. m. pohiti mariborsko slov. kršč. delavstvo v Prevalje, da skupno s svojimi koroškimi tovariši praznuje 25 letnico ustanovitve prvega slov. kat. del. društva v Prevaljah. Odhod iz Maribora ob 5. uri iz glavnega kolodvora. Po prihodu vlaka v Prevalje, sprejem, nato odhod k podružnici na Polano, tam na prostem pridiga s sv. mašo. Po službi božji velik delavski tabor, na katerem nastopi več govornikov. Popoldne velika ljuska veselica. Vrnitev z večernim vlakom. Vožnja polovična.

Orlovski tabor v Konjicah. Dne 8. septembra se vrši v Konjicah velik orlovski tabor, ki se ga udeležijo Celjsko in druga okrožja. Sodeluje salezijanska godba iz Rakovnika. Priprave v teku, v kraju vlada zanj veliko zanimanje. Natančen vspeh še objavimo, Bog živi!

Socialni tečaj na Sv. Joštu. Gorenjska podružnica Slovenske dijaške zveze priredi v soboto 28. in nedeljo 29. t. m. socialen tečaj na Sv. Joštu nad Kranjem. Prvi dan bomo razpravljali o sledečih vprašanjih: 1. Obris slovenske socialne zgodovine (tov. Milač). 2. Temelji krščanskega socializma. 3. Socializacija (tov. Korošec). 4. Inteligenca in narod (tov. Žužek). 5. Izobraževalno delo (g. kaplan Kapš). — V nedeljo 29. t. m.: 1. Krščanski socializem in marksizem (poverjenik g. dr. Gosar). 2. Problemi kmetiškega stanu (g. dr. Mohorič). 3. Analiza bolševizma (g. dr. Besednjak). — Za stanovanje in hrano je preskrbljeno, preskrba stane za oba dni 25 K. Vabimo vse tov. bogoslovce, akademike in srednješolce iz vseh podružnic, kakor tudi gg. starešine in prijatelje dijaštva, da se v obilnem številu udeležijo tečaja, ki naj bo skromen poizkus obnoviti Krekovo univerzo na Sv. Joštu. Priglasje sprejema do 23. t. m. filozof Simen Milač, Leše 32. p. Brezje na Gorenjskem. Na nepriglasene se pri preskrbi ne bo moglo ozirati.

Ustanovitev podružnice „Jugoslovanske Matice“ za Kapelo-Radence se vrši v nedeljo, 22. avgusta 1920. Spored: 1. Zjutraj sprejem gostov na kolodvoru v Radencih ob prihodu obeh vlakov (iz Gornje Radgone in Ljutomer). 2. Po sprejemu odhod z godbo h Kapeli, kjer bo služba božja. 3. Slovesna ustanovitev podružnice „Jugoslovanske Matice“. Protest proti kritvicam pri določevanju naših mej. Govorilo bo več govornikov domačih in iz Maribora. 4. Skupno kosilo pri Kapeli. 5. Ob 3. uri po novem času, odhod z godbo v Radence, tam velika ljudska veselica na prostem godba, paviljoni s kavarno, vinarno, pivarno. Sodelujeta kapelski pevski zbor in pevsko društvo „Zora“ iz Gornje Radgone. Zvečer ob 9. uri vozita posebna vlaka proti Ljutomeru in Radgoni.

Gornja Sav. dolina. Podružnica Jugoslovanske Matice za občine Mozirje, Rečica in Kokarje priredi dne 22. avgusta v Vrbovcu pri Mozirju (v prostorih vrbovskega gradu) veliko narodno slavnost z mnogovrstnim vspehom. Prireditelj je zamišljena v večjem obsegu. Vprizori se gledališka predstava, nastopi več pevskih zborov, med njimi „Celjsko pevsko društvo“, ter igra Gornjegrajska godba na loč in pihala. Za zabavo bo skrbelo mnogo drugih znanjav. Pridite bližnji in daljni sosedje, da podpremo naše narodno-obrambno društvo!

Vlak Maribor—Ljutomer. Stajerski dopisnik uradno objavlja notico o železnici Maribor—Spilje—Radgona—Ljutomer ter ugotavlja, da avstrijska vlada glede te proge ni vezana na mariborsko prometno konferenco. Notica polemizira z jugoslovanskimi časniki in smatra to progo kot neko postransko zadevo.

Bojimo se, da nam avstrijska vlada v tem oziru res zopet pripravi kako škodo. Zato opozarjamo vlado na to zadevo, jo pozivamo, naj jo vzame energično v roke ter jo kmalu ugodno reši. Ta zveza je za nas velikanskega pomena. Celo Pomurje je od sveta ločeno, prebivalstvo je že v velikih stiski: polno živine žita, sadja ima, pa ne ve, kam ž njim, ker je ves promet zaprt.

Lloyd-ekspres. Wien—Ljubljana—Trst—(Cairo) vozi v obeh smereh po enkrat na teden, in sicer: vsako sredo zvečer iz Wien-a, prihod v Trst vsak četrtek zjutraj; v obratni smeri odhaja iz Trsta vsak ponedeljek zvečer in dosepe v Wien vsak torek zjutraj. Pri tem vlaku se pobirajo za jugoslovanski potek normalne pristojbine, za avstrijski potek za 50% zvišane vozarine za brze vlake za potnike, pse in potno prtljago. Vozne karte izdajajo samo postaje Logatec, Ljubljana gl. k., Graz H. B. in Wien S. B. Za medpostajne relacije se morajo kupiti vozne karte od, oziroma do predimenovanih postaj.

Ustanovitev našega poslaništva na Dunaju. LDU. Beograd, 14. avgusta. Z ozirom na to, da je mirovna pogodba ratificirana, je kraljeva vlada ustanovila na Dunaju poslaništvo in imenovala za upravnika dr. Miloslava Jankoviča, ki je svoje poverljivo pismo izročil avstrijskemu državnemu tajniku za zunanje stvari, dr. Rennerju.

Častni doktor. Predsednik čehoslovaške republike dr. Toma Masaryk je postal častni doktor beograjske filozofske fakultete.

Jugoslavija bo ustanovila v Ameriki poleg dosedanjih treh konzulatov še dva: v S. Lujsu in Pittsburgu.

Nova tarifa za izvozno carino. Na podlagi brzojavne naredbe generalne direkcije carinske uprave so carinski uradi počenši z večerajšnjim dnevom začeli odpremljati izvozno blago na podlagi nove izvoznocarinske tarife, ki jo je izdalo ministrstvo trgovine in industrije dne 28. julija 1920, štev. IV—8148 in je bila objavljena v „Službenih Novinah“ št. 165. Zeleti bi bilo, da izide slovenska uradna prestava skoro v „Uradnem listu“.

Dar Dijaški kuhinji v Mariboru. Na domači svečanosti g. J. Lasbacherja v Slavščinah se je nabralo za Dijaško kuhinjo v Mariboru 310.80 K. Pri srčna hvala!

Poziv! Rez. praporščak Albert Paulmann, rojen leta 1880, pristojen v Maribor in nadporočnik v pokoju Karl Kaiser, rojen leta 1892 v Mariboru, se pozivljata, da naznanita čimprej svoje naslove mariborski pukovski okružni komandi.

Učna snov za pouk o alkoholu v ljudski šoli. Spisala A. Stupeca. Izdala „Sv. vojska“ v Mariboru. Cena 3 K. Ena najsurovejših oblik robatega materializma, ki se je zajedel v širne sloje, eden glavnih sočiniteljev npravne posirovelosti, draginje in nezadovoljnosti je — alkoholizem. Vsi resni socijologi so prepričani, da brez rešitve alkoholnega vprašanja ni rešitve socijalnega vprašanja. Pouk in dober vzgled sta najresnejše sredstvo za stoznenje ljudstva. Začetni treba že pri šolski mladini. Alkoholno vprašanje pa ni tako priprosto, kakor bi marsikdo mislil. Vsak šolnik nima na razpolago časa in primernih knjig, da bi se sam ugloobil v študij tega vprašanja. Knjižica g. Stupeca mu daje v roko kratko in pregledno navodilo za protialkoholni pouk v ljudski šoli. Vsak učitelj bi jo naj imel v rokah in jo marljivo rabil v šoli. Kratko in jasno obdeluje najvažnejše točke alkoholnega vprašanja. Tudi višja šolska oblast želi in ukazuje, naj se ta velevažen predmet obravnava že v ljudski šoli. Vse šolske oblasti naj torej sežejo po tej knjižici in jo skušajo spraviti v roke učiteljem pa tudi učencem in njihovim staršem. Sezite po knjižici. Naroča se pri „Sv. vojski“ v Mariboru pa tudi po knjižarnah.

Mariborske vesti.

O tukajšnji glavni pošti. Na očitjanje mariborske glavne pošte, da smo potvarili resnico, ko smo se dotaknili njenega vodstva, odgovarjamo, da smo se mnogo zamolčali, kar bi še morali objaviti in da se je osramotil le oni, ki je skušal vedoma ali iz posebnih namenov tajiti dejstva, ki so se v resnici dogodila. Premnoga pritrčila, ki slikajo razmere na tukajšnji glavni pošti še v veliko slabši luči, kakor smo jih svojčas mi, nam svedočijo, kako zelo smo ustregli prizadetemu občinstvu z našo površno kritiko. V sled slabših kot so balkanske razmere, se je mnogim mariborski poštini urad tako ogabil, da so se ga začeli ogibati ter zahajati na precej oddaljeno kolodvorsko pošto in več telefonskih naročnikov je radi brezbriznega uradovanja odpovedalo svoj telefon. Vsaka beseda je bila popolna resnica in vsled tega nismo mogli kljub prošnjam nekaterih gg. uradnikov niti besedice preklicati ali omiliti; na njihove pretnje smo pa jim pokazali edino mogočo pot — k sodniji. A to pot, kakor tudi ovreči naše objave v kakem drugem listu, so si ti gospodje dobro premislili, ker so menda slutili, da pridemo z natančnimi podatki, imeni i. t. d. Zadnji poskus, prevara ravnateljstva, je torej bilo nabiranje za Jugoslovansko Matico potom pritiska in groženj. Kako pa kljub temu misli občinstvo, razvidi ravnateljstvo ravno tudi iz onih listov, ki so zbirko za Jugoslovansko Matico objavili („Jugoslavija“ št. 188 in „Mariborski Delavec“ št. 173) in ki 14 dni pozneje sami pišejo o nečuvnih razmerah na glavni pošti, ki zahtevajo energične remedure. Napadi glavne mariborske pošte od liberalne strani so dokaz, da tudi naše vesti o vodstvu tega urada niso bile zaupane javnosti iz strankarskega ozira. Sedaj

lahko poštno ravnateljstvo vidi, pri kom treba sprejembe, da bo poštini urad zopet v redu. G. Siško pa na napade „Jugoslavije“ in „Delavca“ zopet lahko nabira denarne žalostinke za Matico, za kar mu bo Matica in mi hvaležni.

Tako ne gre! Deželna vlada za Slovenijo je nazkazala mariborskim poštanim uslužbencem večjo množino cenejšega premoga z natančno označbo, koliko ga naj dobe oženjeni z družino in koliko samei. Nakazani premog so pa čisto po svoje in natihoma porazdelili med višje gospode in njihov pokorne oprode, dočim ga nižji poštini uslužbenci z otroci niso nič dobili. Tako podomače ne gre! Zahtevamo, da se zadeva preišče in da se krivci pokličejo na zagovor.

„Marib. delavec“ je prinesel 31. m. m. proizvodne urednika Pirca iz Strossmajerjeve in Orožnovce ulice. Ako bi bil pisec teh vrstic vedel, da je postalo g. Pircu v Strossmajerjevi ulici ob vhodu v Orožnovce ulico tako vroče, bi mu na željo rad preskrbel mrzel tuš. Na oglu Strossmajerjeve in Orožnovce ulice je z okrašenjem na obeh ulicah proslavljal orlovsko prireditelj nekdo — ako bi bil „Mariborski delavec“ z ozirom na svojo obljubo objavil pristno slovensko ime, bi ne bil lagal — ki pripada orlovskim vrstam. Razobesila je zastavo tudi hišna lastnica Hrvatica, katere mož leži že dalj časa v grobu. Da je tu proslavljal Orle hrvatski izdajica, more trditi le tak človek, ki se nahaja v vrstah „Mariborskega delavca.“ Ker se gospodje pri „Mariborskem delavcu“ včasih radi zmotijo, omenjamo, da ne bodo pozabili, da je bila ta palača ob regentovem sprejemu lepo okinčana z razobešeno sliko Aleksandra in napisom: „Bog spošnil nam je želje — ves narod v Tebi združil.“ Ob tej palači je tudi regent prijazno odzdravljaj.

Zborovanje JSZ. V nedeljo 22. t. m. popoldne ob 5. uri zborovanje Jugoslovanske strokovne zveze. Vsi člani in članice se naj zborovanja zanesljivo udeležijo.

Mariborsko tržno nadzorništvo je zaplenilo v skladišču južne železnice devet sodov masti radi nezavžitosti. Mast je bila dobavljena iz vnovčevalnice iz Ljubljane.

Dva stekla psa sta se zopet pojavila v okolici Maribora. Pozor!

Nova lekarna v Mariboru. Mag. Ph. Ivan Vidmar je otvoril svojo novo lekarno pri „Sv. Arehu“ v Mariboru, Glavni trg št. 20.

Dopisi.

Ormož. Čudna tatvina. Komisija za znižanje cen je pred meseci zaplenila nekemu tukajšnjemu trgovcu večjo množino manufakturnega blaga in ga je shranila v uradno sobo tik občinske pisarne. Soba se je uradno zaprla, povrh sta jo še stražila redar in občinski tajnik. Trgovec je dobil konečno blago nazaj, pa ne vsega. Dokazano je, da ga manjka nad 100 metrov. Škoda znaša 15 do 20.000 kron. Tatvina vzbuja po mestu občno začudenje. Orožniki krivce prav pridno zasledujejo, občani pa smo krivce poznali že poprej, ko se je preiskava začela. Pri tej priliki se je našel tudi ciganski konj, ki je bil pred enim letom zaplenjen, je potem na čuden način zginil in je sedaj vendar prišel na dan. Zares čudne reči se dogajajo pri nas, skoro vsak dan doživimo kaj novega. Bojimo se, da nam kdo še občinsko hišo odnese z županom vred. To bi se ljudje čudili in kimali.

Razno.

Vsem, ki so se prijavili za sprejem slovenske dece z Dunaja, sporočimo, da smo naznanili „Jugoslovanskemu pripomočnemu društvu na Dunaju“, naj ne pošilja dece v Slovenijo, ker se je priglasilo za sprejem le 30 rodbin, a otrok bi morali porazmestiti 172. — Poverjeništvu za socialno skrb v Ljubljani, oddelek za zaščito dece in mladine.

Obrtna razstava Hrvatskega radiša v Zagrebu se otvori 18. avgusta in traja do 3. septembra t. l. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani izposloval je pri obratnem ravnateljstvu južne železnice legitimacije za enkratno polovično vožnjo III. razreda osebnega vlaka iz poljubne postaje južne železnice v Zagreb in nazaj. Obrtniki, obrtna društva in zveze, ki se hočejo udeležiti te razstave naj se obrnejo takoj na urad za pospeševanje obrti, ki izdaja te legitimacije. Zeleti je, da se obrtniki udeležijo te razstave v obilnem številu.

Novi premogovniki v Srbiji. V bližini vasice Zvisdar so izsledili bogate premogovnike, o katerih trdijo izvedenci, da so najbogatejši premogovniki cele Srbije. Premog je izborne kakovosti. Neka angleška družba je že pričela z delom. Zgradili bodo do imenovane vasi novo železnico.

Delavska borza. Po poročilu, došlem trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, je čehoslovaško poslaništvo na Dunaju osnovalo poseben oddelek pod imenom „Delavska borza.“ Interesenti, ki se zanimajo za češke delavce vseh strok, se lahko obrnejo na omenjeno borzo potom našega generalnega konzulata na Dunaju.

Papež za osvoboditev škofa Lozinskega. Papežev državni tajnik kardinal Gaspari je v imenu sv. Očeta zaprosil ruskega ljudskega komisarja Ljenina, da rdeče čete izpuste Lozinskega, škofa v Minsku, katerega so svojčas ujele.

Nov katoliški poljski dnevnik. Poljski katoliški mecen Jaronski je za 30.000.000 K kupil največji varšavski dnevnik „Warszawski Curier“ ter ga izprosil v katoliški list. Jaronski je tudi ustanovitelj univerze v Lublinu, za katero je daroval 20.000.000 K.

Avstrija potrebuje 450 do 500.000 ton moke na leto. Troški za dobavo te ogromne množine moke in žita bi avstrijsko državo veljali letno približno 8 milijard kron, če ostanejo v veljavi sedanje žitne cene in sedanji kurz krone.

Kako skrbi Nemčija za vojne invalide? Nemčija izda za invalide, za vdove in sirote padlih letno okrog 5 1/2 milijarde mark. Na vsakega davkoplačevalca pride vsled tega okrog 100 mark davka. V Berlinu n. pr. dobi vsak izučeni delavec-invalid okrog 4300 kron letne preskrbovalnine. Ako je pa tako poškodovan, da rabi tujo pomoč in ima n. pr. 4 otroke, dobi letno 5317 mark ali okrog 20.000 kron.

Mednarodni kongres invalidov. Na zborovanju delegatov invalidov na Dunaju je bila sprejeta resolucija, v kateri se naglašava potreba, da se ustanovi mednarodni kongres invalidov kot viden opomin groznih vojnih posledic. Namen kongresa bi naj bil, da se narodi zopet spravijo ter da se zabrani vsak morebitni izbruh kake nove vojne. V najkrajšem času bo sklican mednarodni kongres vojnih invalidov.

Proračun Bolgarije za leto 1920-1921. V proračunu Bolgarije za leto 1920-1921 so proračunani redni dohodki na 1800 milijonov levov, redni izdatki so se proračunali z okroglo 1400 milijoni levov, izredni pa na 1445 milijonov levov. Sobranje je brez velike debate odobrilo novi proračun.

Revizija ustave v Belgiji. Belgijski parlament je revidiral ustavo svoje države in je med drugim spremenil tudi volilni zakon. Sedaj imajo volilno pravico vsi Belgiji moškega spola, ki so dovršili 21. leto in stanujejo vsaj 6 mesecev v občini, kjer se vršijo volitve. Predlog o ženski volilni pravici je propadel.

Drugi trgovski in industrijski semenj v Bruslju bo v času od 3. do 21. aprila 1921. Predmetno obvestilo je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Angleško delavstvo odklanja tretjo internacionalo. Iz Londona se poroča, da je prišlo do končnega veljavnega razdora med angleškim delavstvom in 3. internacionalo. Levo krilo angleške neodvisne delavske stranke je nedavno poslalo celo vrsto političnih vprašanj v Moskvo. Iz Moskve je dobilo odgovor, da mora komunizem na vsak način dovesti do splošne revolucije in krvoprelitja ter da se naj angleško prebivalstvo v interesu socialne revolucije pripravi na težko meščansko vojno. V tem odgovoru so ruski komunisti hudo napadali voditelje angleškega delavstva Hendersona, Macdonalda in Snowdena. Nato so podali vodje angleškega delavstva sledečo izjavo: Razmerje med angleškim delavstvom in tretjo internacionalo je tako, kakor med vodo in oljem.

Svetovna žetev. LDU. Beograd, 12. avgusta. Presburo javlja uradno: Ministrstvo za poljedelstvo in vode priobčuje: Poljedelski zavod v Rimu naznanja: Na podlagi zadnjih podatkov se ceni v Severnih državah Amerike žetev pšenice na 220 milijonov tovorov, žetev rži na 221 milijonov tovorov. V Kanadi kaže žetev zelo dobro; dasi je v gotovih krajih primankovalo dežja, cenijo, da bodo našli 82 milijonov tovorov pšenice. V severni Afriki, Algirju, Egiptu in Tunisu bo znašala žetev pšenice 17 milijonov tovorov. Za ostale države še ni podatkov. Ve se, da bo žetev pšenice v Nemčiji, Belgiji, Čehoslovaški, Franciji, Luksemburgu, Nizozemski, Švedski in Jugoslaviji dobra. Na Angleškem, v Škotski in Finski srednja. Dobro žetev rži pričakujejo v Belgiji, Luksemburgu, Nizozemski, Švedski in Jugoslaviji, srednje pa v Nemčiji, Finski in Čehoslovaški. V žitnem pasu Avstralije je bilo mnogo dežja. V Angleški Indiji junijska žetev ni bila povoljna ter je začasno prepovedan izvoz pšenice. Živahen je izvoz iz Argentinije.

Izborna kavina letina. Po poročilih iz južne Amerike je letošnja kavina letina naravnost izborna. Poročila iz Santosa pravijo, da se bo letos samo v južni Ameriki pridelalo 9 milijonov vreč kave (ena vreča = 60 kg).

Pristaši! Širite naše liste!

Mala naznanila.

Razna:

612 **URE** vsake vrste se sprejmejo v popravilo. Zaloga ur zlatnine in srebrnine. Cene zmerno. Postrežba točna. **JAN IGNACIJ, MARIBOR** GRAJSKI TRG v gradu (Burg).

Perilo za snaženje sprejema Marija Ritonja v Aleksandrovi cesti 6, na vrtu, Maribor.

Živinski sejm v Poljčanah. Dne 30. avgusta t. l. se bo vršil v Poljčanah velik živinski in kramarski sejm. 680

Išče se

DRUŽABNIK (kompanjon)

za takojšnji pristop za že vpeljano trgovino na najbolj prometnem kraju v Mariboru s kapitalom 200- do 300.000 kron v svrhu: azširjenja trgovine. Cenj. ponudbe na upravnishtvu lista. 683

Proda se:

Dva konja, eden rumene, drugi haitjo barve, stara 7 do 9 let, sposobna za vsako vožnjo, 163 cm visoka; lep glasovir, dobro ohranjen, mersarski voz natur, šteditnik s patent ploščo se prodaja v Smetanovi ulici 59, Maribor. 622

Hišo dvonadestropno na voglu sezidano za gestilno, drugo hišo, pripravno za pekarno na prometnem prostoru v Mariboru se prodaja v Smetanovi ulici 59, v Mariboru. 621

Mala hiša z lepim vrtom, sposobna za vsako obrt, je po ceni na prodaj. Vpraša se v Dravski ulici št. 15, Maribor. 634

Trapistovski sir pristni prvovrstne kakovosti prodaja in razpošilja, **vsakovrstno sadje** kupuje, prodaja in razpošilja **Matija Lah, trgovec, MARIBOR, Glavni trg. 4.**

Hiša je na prodaj 5 minut od kolodvora, blev, en oral vrta. Vpraša se v Meljski ulici št. 14, Maribor. 679

Sprejmeta se dva učenca, ki imata veselje do mlinarske obrti, drugo po dogovoru. Anten Lah, umetni mlhin, Zg. Poljskava. 682

GONILNE JERMENE

iz pravega usnja in „Fesler“ patentne jermene za stroje, različne vrste za konje, fine in navadne, tudi ponošene priporoča

Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, poleg Balkana Sedlarska delavnica: Koroška cesta 17. 667

Krasen nov glasovir, naj-novejši sistem je na prodaj v Strossmayerjevi ulici št. 5. (Za pogledati predpoldan). 675

Dva vinska soda dobro ohranjena po 7 in 9 hl se prodata. Kje, pove upravljalista. 672

Namizno sadje dobavlja v vsaki množini v Maribor oz. na dom postavljen po sledečih cenah za 1 kg: jabolka K 1 do K 1'20, bruske K 1'00 do 2 K, slive K 1'60 do 2 K. Zinauer & Comp., Sv. Jakob v Slov. gor. Telefon 181. 670

2 rujavi 12-14 letni kobili lepe postave 16 palcev visokosti, z popolno vprežno opravo, lovskim vozom in sanmi vred pod ugodno ceno vsled opustitve voznitva za takoj na prodaj. Falska elektrarna. 674

Pohištvu za spalnico iz trdega lesa in za kuhinjo je na prodaj. Povpraša se pri A. Kosar, Slomškov trg 5, Maribor. 678

Skoro čisto novo kolo, jena-prodaj. Zelo po ceni. Vprašati je Tattenbachova ulica št. 15, vrata 1, Maribor. 681

Lepo psico čiste volje pasni se prodaja Vračko, trgovca, Št. Ilj v Slov. gor. 677

Službe:

Pridnega šoferja išče okrajno glavarstvo Maribor. 617

Učenec se sprejme v medicinski inženjerski MAKS WOLFRAM, Maribor, Gosposka ulica. 671

Gospodarska zadruga za Prekmurje, Murško polje in Slovenske gorice r. z. z. o. z. v Gornji Radgoni sprejme

disponenta

z večletno trgovsko prakso v vseh panogah trgovine tudi importa in eksporta. Starost ne pod 40 let veče naj bo slovensčine, nemščine, italijansčine, eventualno madžarsčine. Nastop najpozneje 1. decembra t. l. Ponudbe s spričevali, dokazili dosedanjega službovanja in zahtevami prejemkov naj se pošljejo najpozneje do 15. septembra na ravnateljstvo zadruga. 689

Viničar z ženo, katera je kuharica in gospodinja se sprejme pri dobrih ljudeh, ki nimajo majhnih otrok. Plača mesečno 400-600 K in hrana. Šestina župnišče pošta Zagreb. 675

AKO KAKO imate kaj za prodati? hačete kaj kupiti? iščete službo? Inserirajte v naših listih in uspeh je gotov!

POZOR!

Alojzij Gnušek, Maribor, Glavni trg 6 prodaja po najnižjih cenah sledeče kranjske vrvarske izdelke iz pristne konopljine. **Knopice (štrange)** močne in navadne, uzde, pletene in navad., **čunčice**, kratke in dolge, vrvi za perilo po 20 in po 40 m dolge. 407

Naročajte naše liste!

VZAJEMNA POSOJILNICA V LJUBLJANI

reg. zadr. z omeji. jamstvom

PREJE: VZAJEMNO PODPORNO DRUSTVO V LJUBLJANI

Pošt. ček. ur. št. 11.165 Kongresni trg št. 19 Telefon št. 407

Daje posojila na osebni kredit (menice, zadolžnice, ter proti zastavi vrednostnic po 6%; proti vknjižbi na posestva po 5 1/2%; ranžijska posojila javnim nameščencem proti zaznambi na prejemke in polico za življensko zavarovanje po 6%;

izvaja transakcije posojil, ki jih imajo javni nameščenci pri denarnih zavodih v Avstriji;

obrestuje hranilne vloge po 4%, vloge v tekočem računu pa po 3 1/2%. Pojasnila in prospekti brezplačno!

Rezervni zakladi koncem leta 1919: K 600.000.— 676

Jamstvena glavica na deležih koncem leta 1919: K 2.200.000.—

ČOKOLADE

švicarske 10 vrst, italijanske 2 vrsti, ameriškanske 1 francoske v raznih velikostih, sortirane in pojedino razpošilja pečenši od 8 kg višje po pošti in železnici

Julij Meinl

d. d.

Zagreb

Ljubljana Maribor 586

POHIŠTVO

LASTNIH IZDELKOV

iz trdega in mehkega lesa se zavoljo pomanjkanja prostora po znižanih cenah prodaja pri

Peter Hochnegger in dr. MARIBOR, Koroška cesta 46-53. Prodaja tudi proti mesečnemu odplačilu. 326

Papir in stroer konceptni in beljši se dobi zdaj v Cirilovi tiskarni v Mariboru, kolikor ga kdo želi. Cene dosedanje brez vsakega poviška. Trgovce in urade opozarjamo, da perabijo to priliko in si naroče papir, dokler ga je dobiti.

Znižane cene!

Čevlje dokolenice perilo obleke, potne košare, tržne torbice, razno galanterijsko blago dobite najceneje pri Jakobu Lah Maribor, Glavni trg 2. 595

Na gibance!

Vabim cenj, občinstvo na vedno sveže in pristne prleške gibance in pogače, katere si zaliješ z izbornim starim ali novim vinom iz Prekije, tudi sveže pivo je na razpolago. Za obilen obisk se priporoča

Prlekinja Alojzija Šafarič, gostilničarka „pri večernem solncu“ v Mariboru, Splavarska ulica šte. 5. 653

BENCIN 494
DISEL OLJE
STROJNO OLJE
TOVOT-MAST
dobavlja promptno
MINERALNA RAFINERIJA DRAVOGRAD.
Depise na centrale v Mariboru.
Tel. 80. Brzejavli: Rafinerija.
Oddaje se zaustopstva zmožnim tvrdkam v vseh večjih mestih Jugoslavije.

Slovenci širite naše liste!